

Politický systém Francie

Seminární práce

Obsah:

Úvod do problematiky.....	2
Teoretické vymezení dané problematiky	2
Závěr.....	9
Seznam použitých zdrojů	10

Úvod do problematiky

Zvoleným tématem mé seminární práce je problematika politického systému Francie a jeho jednotlivých institucí. V kontextu evropských zemí, patří Francie, k jedněm z nejvýznamnějších. V tomto týdnu, kdy se představovalo nové složení Evropské komise, byl nominován a zvolen komisař v Evropské komisi za Francii, a to Michel Barnier, komisař pro vnitřní trh a služby¹.

Uvedený komisařský post jen dokazuje význam Francie na evropské i mezinárodní scéně. V rámci této práce se zaměřím na některé nejvýznamnější instituty a problematiku, plynoucí ze zvoleného tématu.

Teoretické vymezení dané problematiky

Současný francouzský politický systém, představuje systém V. republiky, který byl zavedena ústavou ze 4. října 1958. Tato ústava a obecně ústavní vývoj Francie je výsledkem dlouhého historického vývoje, ve kterém se střídaly různé režimy moci a různí političtí představitelé, ať už prezidenti nebo absolutističtí vládci. Konkrétně se jednalo o absolutní monarchie panovnických dynastií, Napoleonovo císařství a konzulát, kolaborantský režim Vichy a mezitím vyhlášené republiky, které ovšem neměly dlouhého působení, ani trvání².

Dnešní instituce V. republiky a současný politický systém Francie lze považovat za kompromis a spojení vlastních dějin a překonání toho, co Francouze dvě staletí rozdělovalo.

Jedná se zejména o dvě problematické oblasti:

- ❖ Historický a společenský pohled a vztahy k Velké revoluci v roce 1789, historicky se jedná o problematický kontext vlastních dějin, ovšem dopady této revoluce jsou patrné

---

¹ Viz blíže: <http://aktualne.centrum.cz/grafika/2009/11/27/seznamte-se-nova-evropska-komise-portugalce-barros/>

² KLOKOČKA, V. Ústavní systémy evropských států. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-556-7, Ústava francouzské republiky

na mnoha evropských ústavách nebo politických či volebních systémech, co se jejich metody týká

- ❖ Dnešní politický systém, jako unikátní případ politického uspořádání se nazývá jako tzv. dualistický parlamentarismus, setkáme se také s pojem poloprezidentský režim, konzulská republika, většinový prezidentský režim, volební monarchie a řada dalších pojmů, jenž se konstituovaly v průběhu politického a společenského vývoje Francie

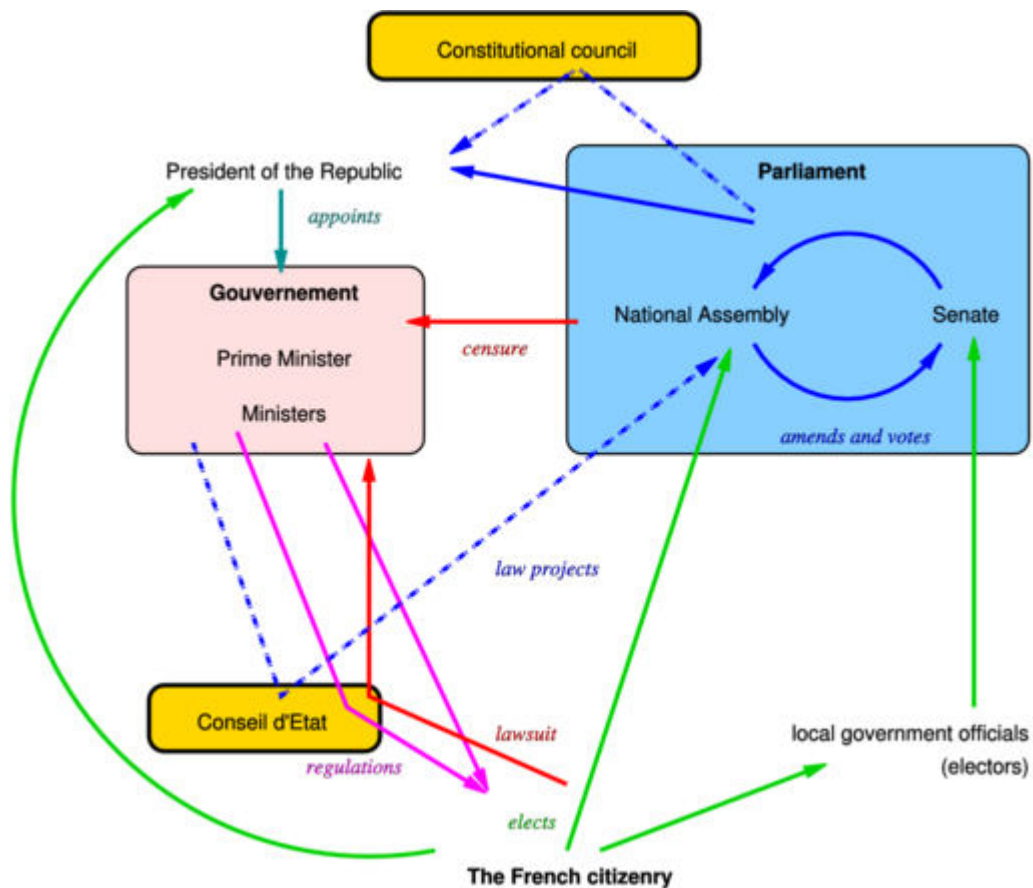
Ústavní základy a podoba dnešního politického systému Francie je do jisté míry ovlivněna historickými dokumenty, zejména pak Deklarací práv člověka a občana, z roku 1789. Tato deklarace ovlivnila řadu dalších zemí a inspirovala se z nich například také česká Listina základních práv a svobod. Podobu tohoto dokumentu vyjadřuje následující obrázek.

Obrázek: 1 – Deklarace práv člověka a občana z roku 1789

V rámci politického systému můžeme vymezit klasické rozdělení jednotlivých mocí, mezi státní instituce, a to moc zákonodárnou, moc výkonnou a moc soudní. Všem těmto

jednotlivým typům moci přináleží následně soustava institucí a samozřejmě pravomocí v rámci daného politického systému Francie. Systém jednotlivých pravomocí v rámci politického systému je obecně vyjádřen na následujícím schématu.

Obrázek: 2 – Charakteristika politického systému Francie

Jak je z výše uvedeného obrazového schématu patrné, tak jsou vymezeny všechny tři typy moci a zastoupeny jednotlivými politickými institucemi. Jednotlivé vazby jsou následně provázány dle uvedených schémat. Zmínit lze jistě osobu například prezidenta republiky, které v sobě konstituuje nejenom moc výkonnou, ale jaké je patrné v jeho kompetencích jsou i jiné pravomoci, plynoucí zejména z moci zákonodárné. Současným prezidentem Francie je Nicholas Sarkozy.

Charakteristika zákonodárné moci ve Francii

Jak vyplývá z Ústavy francouzské republiky a dalších souvisejících ústavních předpisů, tak zákonodárnou moc deleguje a volí lid a jako taková je obecně představována Parlamentem.

Parlament se ve své činnosti skládá ze dvou komor, přičemž toto složení je následující:

- **Národní shromáždění** – do této komory se volí v přímých volbách, které jsou všeobecné. Poslanců Národního shromáždění je celkem 577, jejich volební období je v horizontu pěti let. Národní shromáždění je volena na pět let ve většinovém dvoukolovém volebním systému³.
- **Senát** – tato komora je volena nepřímou, ústavní předpisy vymezují celkem 321 senátorů, kteří jsou voleni na dobu devíti let, a to kolegiem volitelů, které tvoří poslanci zvolení za daný region, členové generální rady a delegáti obecních rad včetně starostů podle různých volebních systémů. Senát se po třetinách obměňuje ve tříletých periodách⁴.

Národnímu shromáždění je odpovědná vláda, kterou může tento orgán za určitých podmínek odvolat. Senát i Národní shromáždění mají obecně celkem podobné pravomoci, ovšem Senát nemůže vyslovit nedůvěru vládě. Senát se dá označit za kontrolní a stabilizační prvek celého systému v rámci zákonodárné moci, protože je nerozpustitelný. Tento fakt posiluje zejména již uvedený stabilizační prvek v rámci politického systému Francie.

Předseda Senátu také plní do určité míry roli tzv. viceprezidenta, a to v případech, že prezident nemůže vykonávat řádně své pravomoci. Tyto principy jsou opětovně vyjádřeny ústavními normami. Pokud bych měla porovnat, je zde velmi významná paralela mezi jednotlivým pojetím zákonodárné moci ČR a Francie, uvedené instituce i procesy jsou si v mnoha ohledech totožné. Stejně jako dvoukomorový zákonodárny sbor.

---

³ KLOKOČKA, V. Ústavní systémy evropských států. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-556-7, Ústava francouzské republiky

⁴ KLOKOČKA, V. Ústavní systémy evropských států. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-556-7, Ústava francouzské republiky